

KWALITEITSREKENINGEN

door

Eric DIRIX
Hoogleraar K.U.L.

INHOUD

- § 1. Inleiding
- § 2. Revindicatie van geld
- § 3. Affectatie van een rekeningtegoed
- § 4. Kwaliteitsrekening
 - A. Begrip
 - B. Wettelijke voorbeelden
 - C. Andere toepassingen
 - D. Rechtsvergelijking
 - E. Juridische grondslag
 - F. Gevolgen
- § 5. Besluit

§ 1. Inleiding

1. De fiduciaire verhouding wordt door onze wetgever niet geregeld. De scherpe scheiding tussen persoonlijke en zakenrechtelijke rechten en het „numerus clausus”-beginsel der zakelijke rechten, leiden ertoe dat een fiduciaire verhouding door de rechtsleer uitsluitend wordt gedacht in termen van een verbintenisrechtelijke verhouding. Tussen fiduciegever en fiduciair bestaat enkel een obligatoir verband. Aan de fiduciegever worden geen zakenrechtelijke aanspraken verleend op het aan de fiduciair toevertrouwde vermogen(1). Aldus wordt de fiduciegever niet beschermd tegen de schuldeisers van de fiduciair die hun verhaalsrechten wensen uit te oefenen op het doelvermogen. Deze schuldeisers kunnen, ook al vinden hun aanspraken niet hun grondslag in het beheer van het vermogen, hierop ongehinderd beslag leggen.

Dit neemt niet weg dat wij op talrijke plaatsen worden geconfronteerd met „trustachtige” verhoudingen. Bekend zijn de diverse gevallen van fiduciaire verhoudingen *tot beheer* zoals het certificeren van aandelen, de vastgoedcertificaten, de instellingen voor collectieve beleggingen in effecten (art. 105 e.v. W.F.M.) en het vermogensbeheer (art. 157 W.F.M.)(2).

Als wettelijke voorbeelden van fiduciaire overdracht *tot zekerheid* kunnen worden genoemd: de loonoverdracht zoals geregeld in de art. 27 e.v. *Loonbeschermingswet*, de overdracht van schuldvorderingen uit overheidsopdrachten (thans: art. 32 *Wet Overheidsopdrachten*). De gezamenlijke overdracht van warrant en ceel aan de kredietverlener, waardoor die juridisch eigenaar wordt van de koopwaar, beantwoordt eveneens aan een fiduciaire overdracht tot zekerheid. Ook de tegenwerpelijkheid van het eigendomsrecht van de leasinggever komt neer op de erkenning van een fiduciair eigendomsrecht tot zekerheid. Of buiten deze wettelijk geregelde gevallen het eigendomsrecht kan worden aangewend, is omstreden(3). De rechtsgeldig-

(1) J. HERBOTS, „Pleidooi voor de invoering in België van het fiduciecontract naar het trustnabootsend Franse model”, *R.W.*, 1993-94, 313-319; P.A. FORIERS, „La fiducie en droit belge”, in *Les opérations fiduciaires*, Brussel, 1985 (263), 293 e.v. Zie tevens: W. VAN GERVEN, *Bewindsbevoegdheid*, Brussel, 1962, 265, nr. 197 e.v.; C. DE WULF, *The Trust and corresponding institutions in the civil law*, Brussel, 1965; C. WITZ, *La fiducie en droit privé français*, Parijs, 1981, 276, nr. 286 e.v.

(2) Zie o.m.: P.A. FORIERS, *o.c.*, 266 e.v.; H. SWENNEN, „Trustachtige rechtsfiguren in België”, *T.P.R.*, 1992, 1097 e.v. en de verwijzingen aldaar.

(3) Zie: P. VAN OMMESLAGHE, „Les sûretés nouvelles issues de la pratique. Développements récents”, in *Le droit des sûretés*, Brussel, 1992 (377), 382 e.v.; E. KRINGS, „Actuele trends inzake zekerheden”, *T.P.R.*, 1992, (671), 680, nr. 14 e.v.

heid van de betaling van een geldsom tot zekerheid wordt echter niet meer betwist. Ook de geldigheid van een fiduciaire overdracht tot zekerheid van schuldvorderingen wordt overwegend aanvaard(4).

Daarnaast kunnen nog vele andere rechtsverhoudingen als „trustachtig” worden geduid. Aldus kan bijvoorbeeld worden verdedigd dat het uitvoerend beslag een zekere splitsing van het eigendomsrecht tot gevolg heeft. De debiteur blijft weliswaar (juridisch) eigenaar van de in beslag genomen goederen, maar de waarde van deze goederen is bestemd voor zijn schuldeisers. De debiteur mag derhalve niets meer ondernemen waardoor dit vereffeningsdoel gevaar loopt. In die zin wordt de beslagene door art. 1572 Ger.W. bestempeld als een gerechtelijk sekwesteer(5).

2. In deze bijdrage zal nader worden ingegaan op de problematiek van tegoeden op bankrekeningen die door de rekeninghouder zijn bestemd voor een derde of die door hem aan een bepaald doel zijn verbonden. Te denken valt aan de zgn. „derdenrekening” van een advocaat, de „kantoorrekening” van een notaris, de rekening die een syndicus opent voor het beheer van een appartementsgebouw, het geval dat iemand gelden collecteert voor een bepaald goed doel, enz. In al deze gevallen kan men gewagen van een splitsing van het eigendomsrecht op het rekeningtegoed. Geldt de rekeninghouder als de (juridische) eigenaar van de rekening, dan is het (economisch) belang gesitueerd bij een derde. Hoe moet deze splitsing juridisch worden vertaald? Welke rechten kan deze „economisch gerechtigde” doen gelden op de rekening?

In de regel komt men bij een dergelijke „splitsing” van eigendom niet verder als een verbintenisrechtelijke verhouding tussen de economische en de juridische eigenaar. De obligatoire verhouding determineert dan de mogelijke aanspraken van de belanghebbende jegens de rekeninghouder. Laat onze rechtsorde nu toe dat aan de economisch gerechtigde ook een sterkere, zakenrechtelijke aanspraak wordt verleend op het rekeningtegoed? De vraag naar de aard van zijn rechten wordt immers het scherpst gesteld wanneer de economisch gerechtigde in conflict

(4) Zie o.m. P. VAN OMMESLAGHE, „Sûretés issues de la pratique et autonomie de la volonté”, in *Les Sûretés*, Brussel, 1984, (345), 391 e.v.; E. DIRIX & R. DE CORTE, *Zekerheidsrechten*, Antwerpen, 1992, 232, nr. 444; F. T’KINT, *Sûretés*, Brussel, 1991, 160, nr. 302. Vgl.: L. SIMONT, „De overdracht van schuldvordering tot zekerheid”, in *Liber amicorum F. Dumon*, Brussel, 1983, I, 259-282; P.A. FORIERS, o.c., 275-276; A.M. STRANART, *Les sûretés*, Brussel, 1992, 129, nr. 93; I. MOREAU-MARGRÈVE, „Evolution du droit et de la pratique en matière de sûretés”, in *Les créanciers et le droit de la faillite*, Brussel, 1983, 191.

(5) A.P.R., tw. *Beslag*, 404, nr. 798.

komt met andere derden die, zoals bijvoorbeeld beslagleggende schuldeisers van de rekeninghouder, zakenrechtelijke aanspraken doen gelden op de rekening. Een dergelijk conflict kan de economisch gerechtigde enkel met succes doorstaan indien aan zijn aanspraken een gelijkwaardige, zakenrechtelijke werking wordt toegekend.

§ 2. Revindicatie van geld

3. De revindicatie van geld is geen eenvoudige zaak. Wanneer die geldsom zich met andere geldsommen in het vermogen van de debiteur heeft vermengd zodat zij niet meer kan worden geïndividualiseerd, is een (zakelijke) vordering tot afgifte niet mogelijk. In dat geval kan de debiteur enkel gehouden worden tot terugbetaling en niet tot een eigenlijke teruggave, waardoor de samenloop met de andere schuldeisers blijft bestaan. Een revindicatie onderstelt immers geïndividualiseerde goederen. Om die reden is de revindicatie van bankbiljetten veelal problematisch.

Het probleem van de boedelvermenging rijst niet alleen bij chartaal geld, maar is ook aan de orde bij girale betaling. Een rekeningtegoed wordt beschouwd als een schuldvordering. Hier wordt ervan uitgegaan dat een revindicatie van schuldvordering mogelijk is. Net zoals voor chartaal geld, rijst ook hier het probleem der identificatie. Of een bepaalde geldsom op een rekening nog als afgezonderd kan worden beschouwd, wordt streng beoordeeld. Een voorbeeld kan dit illustreren. Een cliënt geeft aan zijn bank opdracht bepaalde effecten aan te kopen. Hiertoe neemt hij geld op uit de rekening-courant verhouding die met de bank bestaat en stort dit bedrag op een „geblokkeerde” rekening. Bij faillissement van de bank stelt de cliënt dat die geldsom geen deel meer uitmaakt van het vermogen van de bank en eist de afgifte ervan. Het Hof van Cassatie wijst die vordering af. De overboeking van het bedrag van de rekening-courant naar de „geblokkeerde” rekening heeft niet tot gevolg dat een schuldvordering op de bank zou worden omgezet in een (zakelijke) vordering tot afgifte: „noch de lastgeving, noch de overschrijving van sommen waartoe de lastgeving aanleiding heeft gegeven, bewijzen op zichzelf de individualisering van speciën of biljetten die het bedrag van deze sommen uitmaken(6).

(6) Cass., 9 mei 1947, *Arr. Cass.*, 1947, 148, *Pas.*, 1947, I, 192.

Dit strenge arrest neemt echter niet weg dat in de regel een revindicatie van giraal geld eenvoudiger ligt dan bij chartaal geld. Het gezegde „money has no earmark” geldt hier immers niet, aangezien geld op rekeningen nu eenmaal gemakkelijker te traceren valt.

§ 3. Affectatie van een rekeningtegoed

4. Onze rechtsorde kan zoals gezegd niet goed overweg met fiduciaire rechtsverhoudingen, zodat vaak geen doelmatige bescherming wordt geboden aan de rechthebbenden tegenover de schuldeisers van de titularis van de rekening(7). Wanneer aldus aan de rekening een bepaalde bestemming wordt gegeven dan is dit niet voldoende om hieruit enig zakenrechtelijk gevolg uit af te leiden. Indien de rekeninghouder bijvoorbeeld een rekeningtegoed bestemt voor de betaling van een bepaalde derde, dan blijft die rekening onverminderd in het vermogen van de rekeninghouder, zonder dat de derde in wiens belang de bijzondere bestemming was ingesteld enige zakenrechtelijke aanspraak kan doen gelden. De rekening kan door de schuldeisers in beslag worden genomen, terwijl omgekeerd de schuldeisers van de derde hierop geen verhaal kunnen zoeken(8).

Het reeds besproken arrest van het Hof van Cassatie van 9 mei 1947 levert van die benaderingswijze een goede illustratie. In gelijke zin werd beslist dat wanneer een debiteur die aan zijn advocaat een bepaald bedrag overhandigt om het aan zijn schuldeiser over te maken, die geldsom verder in het vermogen blijft van de debiteur en de schuldeiser hierop geen zakelijke aanspraken kan doen gelden(9). Een advocaat heeft een belangrijk debet in zijn zichtrekening tegenover de bank. Op deze rekening wordt een bedrag gestort, bestemd voor een van zijn cliënten. De bank gaat over tot compensatie. De vordering van de cliënt tot afgifte van het voor hem bestemde bedrag wordt door het Hof van Beroep te Brussel afgewezen: „L'affectation des sommes litigieuses versées à cet avocat en sa qualité de mandataire n'opère pas en faveur du mandant une exception

(7) Zie hierover: VAN GERVEN, W., *Algemeen deel*, nr. 90 en 41 e.v. en over de geldinzameling: nr. 93; VAN HECKE, G., „Verhaalsrecht van schuldeisers op roerende goederen die hun schuldenaar in detentie heeft”, *Vereniging voor de Vergelijkende Studie recht van België en Nederland*, 1958, 7.

(8) F. GRUA en A. VIRATILLE, „L'affectation d'un crédit ou dépôt en banque”, *J.C.P.*, (éd. écon.), 1995, I, 454, 168-171 en de verwijzingen aldaar.

(9) Brussel, 9 juli 1957, *R.W.*, 1957-58, 455.

qui lui conférait plus de droit que le titulaire du compte(10). Eiser stort een bedrag op de kantoorrekening van een notaris met het oog op de oprichting van een vennootschap. De bank gaat over tot compensatie omdat de privé-rekening van de notaris een belangrijk debet saldo vertoont. Eiser vordert de teruggave der gelden. Het Hof van Beroep te Antwerpen beslist dat de loutere vermelding van de bestemming van de gelden niet verhindert dat deze gelden deel uitmaken van het vermogen van de notaris(11).

§ 4. Kwaliteitsrekening

A. BEGRIP

5. Elders verdedigde ik reeds de stelling dat aan de „economische eigenaar” een meer afdoende bescherming kan worden geboden indien het tegoed wordt ondergebracht op een kwaliteitsrekening(12). Een kwaliteitsrekening is een rekening waarbij bij de te naamstelling wordt aangegeven dat de titularis de rekening houdt in een bepaalde kwaliteit. De tegoeden op een dergelijke rekening blijven dan afgescheiden van het vermogen van de rekeninghouder zodat zij niet kunnen worden blootgesteld aan het verhaalsrecht van diens privé-schuldeisers(13).

Tegen deze benadering wordt echter aangevoerd dat zij indruist tegen de art. 7 en 8 Hyp.W.: de paritas-regel en het beginsel van de ondeelbaarheid van vermogen(14).

(10) Brussel, 16 april 1987, *J.T.*, 1987, 575.

(11) Antwerpen, 20 april 1993, *Rev. Not. B.*, 1993, 454.

(12) E. DIRIX, „Recente trends in de zakelijke zekerheidsrechten” in *Het zakenrecht: absoluut niet een rustig bezit*, Antwerpen, 1992, 10, nr. 11 e.v.

(13) Zie ook: A.P.R., tw. *Beslag*, 338-339, nrs. 658-659; G. DE LEVAL, *Traité des saisies*, Luik, 1988, 630; L. LANOYE, „Beslag onder derden op een bankrekening”, in *Liber amicorum M. Briers*, Gent, 1993 (281), 285 e.v.; Id., „Knelpunten in verband met bankrekening, eurocheque en overschrijving”, *Handels- en economisch en financieel recht*, Gent, 1995 (409), 414 e.v.; M.E. STORME, „Overdracht van roerende goederen, vestiging van pandrecht, eigendomsvoorbehoud: een poging tot systematisatie”, in *Zakenrecht, absoluut niet een rustig bezit*, Antwerpen, 1992, (403), 426-427, nr. 15; SWENNEN, o.c., *T.P.R.*, 1992, 1114, nr. 14; A. VERBEKE (m.m.v. R. DE CORTE en I. PEETERS.), *Recente ontwikkelingen inzake zekerheden*, Gent, 1994, 115-116, nr. 190-191.

(14) Zie: A.M. STRANART, e.a., „La saisie-arrêt bancaire”, in *R.P.D.B.*, compl. VIII, nr. 61. Volgens deze auteur is een zakenrechtelijke werking enkel maar mogelijk indien zij haar grondslag vindt in een wettelijke bepaling of in een daartoe tussen de rekeninghouder en de bank gesloten overeenkomst, zoals het geval is bij een „escrow-account”.

B. WETTELIJKE VOORBEELDEN

6. De figuur van de kwaliteitsrekening is in onze wetgeving niet onbekend. Een voorbeeld hiervan levert artikel 34 Wet Notarisambt, zoals gewijzigd door KB nr. 213 van 13 december 1935. Luidens die bepaling dient de notaris die gelden voor rekening voor een derde ontvangt, deze onder een afzonderlijke rubriek te storten op een bijzondere rekening bij een openbare of private bank. De storting door de notaris op deze afzonderlijke rekening heeft tot gevolg dat dit bedrag zijn vermogen verlaat, zodat schuldeisers van de notaris hierop geen verhaal meer kunnen uitoefenen(15).

Ook de effectenrekening van de financiële tussenpersoon bij de C.I.K. (K.B. nr. 62 van 10 november 1967 ter bevordering van de omloop van effecten) kan worden beschouwd als een kwaliteitsrekening. Tussen de cliënt van de tussenpersoon en het C.I.K. bestaat er geen rechtstreeks verband. Schuldeisers van de rekeninghouder kunnen geen beslag onder derden leggen op het beschikbaar saldo ten name van de rekeninghouder. Dit is overigens evenmin mogelijk door schuldeisers van de cliënt (art. 9, eerste lid). In geval van faillissement van de rekeninghouder of in andere gevallen van samenloop, kunnen de cliënten echter de op naam van de tussenpersoon ingeschreven effecten revindiceren (art. 10). Is het aantal effecten ontoereikend om eenieder te voldoen, dan vindt een pondspondsgewijze verdeling plaats.

C. ANDERE TOEPASSINGEN

7. Ook buiten deze door de wet geregelde gevallen wordt het gebruik van kwaliteitsrekeningen door rechtspraak en rechtsleer erkend. Steun voor deze opvatting kan gevonden worden in een recent arrest van het Hof van Beroep te Antwerpen. Daarin werd beslist dat wanneer een cliënt van een bank een rekening op zijn naam opent waarop gelden „geblokkeerd” worden ten voordele van de bank, die gelden uit het vermogen van de cliënt verdwenen zijn en diens schuldeisers hierop geen aanspraak meer doen gelden(16). Men kan zich nog talrijke gevallen indenken:

(15) Luik, 6 november 1967, *Jur. Liège*, 1967-68, 81; Bergen, 12 juli 1985, *Rev. Not. B.*, 1986, 45. Zie hierover ook DE LEVAL, G., „Saisies et droit commercial”, in *Les créanciers et le droit de la faillite*, Brussel, 1983, 299-300; DE PAGE, *Traité*, V, nr. 267 voor wie deze wettelijke bepaling enkel het probleem van de identificatie van de geldsom lijkt te betreffen.

(16) Antwerpen, 3 mei 1988, *T.B.B.R.*, 1991, 141, met noot LECHEN, D.

- de storting van de inbreng in geld op een bankrekening ten name van een vennootschap in oprichting. Het derdenbeslag door de schuldeisers van de inbrenger wordt zonder voorwerp wanneer de vennootschap wordt opgericht(17);
- de op naam van een advocaat, een notaris of een andere beroepsbeoefenaar ten behoeve van zijn cliënten geopende derdenrekening(18);
- bij pand op schuldvorderingen wanneer de pandhouder de bevoegdheid heeft de inpandgegeven schuldvordering te innen. Is de gewaarborgde schuldvordering nog niet opeisbaar, dan zal hij de geïnde bedragen op een kwaliteitsrekening moeten onderbrengen, teneinde de vermenging met het eigen vermogen te voorkomen(19);
- de zgn. „escrow account” waarbij aan een derde (de „escrowee”) een bepaalde geldsom wordt overhandigd met de verplichting deze enkel aan de begunstigde over te maken wanneer bepaalde contractuele voorwaarden zijn vervuld(20);
- het „minnelijk” kantonnement(21);
- de storting van de koopprijs van een in beslag genomen zeeschip of binnenschip op een kwaliteitsrekening ten name van de verffenaar (22);
- de machtiging verleend aan een gerechtelijk sekwester om aan waardevermindering onderhevige goederen te verkopen en de verkoopopbrengst te storten op een te zijnen name „geblokkeerde

(17) L. SIMONT, *La loi du 6 mars 1973 modifiant la législation relative aux sociétés commerciales*, Brussel, 1975, 8, nr. 11.

(18) Zie hierover in het bijzonder: L. LANOYE, o.c., in *Handels- Economisch en Financieel Recht*, 417-420, nrs. 8-11: De tegoeden op een dergelijke rekening kunnen door de schuldeisers van de advocaat of gerechtsdeurwaarder niet in beslag worden genomen. Zie ook: G. DE LEVAL, *Traité des saisies*, Luik, 1988, 630, nr. 8. Over de modelovereenkomst tussen de Federatie van Notarissen en de Belgische Vereniging der Banken nader: R. DE VALKENBER, „Les comptestiers”, *Rev. Not. B.*, 1994, 226 en erratum 389; R. DE CORTE en A. VERBEKE, *Nieuwsbrief Zekerheden*, 1994 (januari), 14-15, nr. 40; *Notarius*, 1994, 37-38.

(19) Zie hierover: LEGEAIS, D., *Les garanties conventionnelles sur créances*, Parijs, 1985, 68-69, nr. 105.

(20) Zie hierover: BRAECKMANS, H., „Persoonlijke zekerheidsrechten”, in *De overeenkomst vandaag en morgen*, Antwerpen, 1990, (367), 401 e.v.; DIERCKX, F., „Nieuwe financierings- en zekerheidstechnieken”, *Bank Fin.*, 1987, (141), 146-148; DELIERNEUX, M. en HAMBENNE, J., „La place de l'escrow account dans le cadre des sûretés issues de la pratique”, in *Jurist en Bedrijf*, Brussel, 1989, 153 e.v.; A.M. STRANART, o.c., 1320, nr. 71 e.v.

(21) Cass., 9 november 1990, *R.W.*, 1991-92, 535 met noot DIRIX. Zie hierover ook: P. VAN OMMESLAGHE, o.c., in *Le droit des sûretés*, 396-397, nr. 14.

(22) Beslagr. Antwerpen, 15 maart 1993, *R.W.*, 1995-96, 966; *Beslagr. Antwerpen*, 30 april 1987, *onuitgeg.* Zie hierover: L. LANOYE, o.c., 432-433, nr. 27.

rekening” totdat over de bestemming der gelden zal worden beslist(23).

- de storting door een debiteur van het door hem verschuldigd bedrag in handen van een sekwester in afwachting dat over de concurrente aanspraken op de schuldvordering wordt beslist(24)

D. RECHTSVERGELIJKING

8. Voor de erkenning van de kwaliteitsrekening kan ook steun worden gevonden in de rechtsontwikkeling in de ons omringende landen, waar men uitgaande van dezelfde principes tot de erkenning van de kwaliteitsrekening is aanbeland.

Ook in *Frankrijk* is de rechtspraak in die zin gevestigd dat het feit dat een bepaald tegoed bestemd is voor een derde, aan die derde geen enkel recht verschafft. De tegoeden op deze rekening behoren tot het vermogen van de rekeninghouder en kunnen door diens schuldeisers in beslag worden genomen(25). In een arrest van 19 februari 1985 besliste de Cour de Cassation echter dat zo'n rekening onder omstandigheden toch aan het verhaalsrecht van de schuldeisers kan worden onttrokken. In het betrokken geval ging het om een door een juridisch consulent in eigen naam geopende bankrekening die, met medeweten van de bank, uitsluitend bestemd was voor gelden van zijn cliënten. Het Hof is van oordeel dat hieruit kon worden afgeleid „que les fonds déposés à ce compte spécial ne faisaient pas partie du patrimoine du conseil juridique et que les créanciers personnels de celui-ci, qui ne pouvaient pas prétendre que ces fonds constituaient leur gage commun, n'étaient pas en droit de saisir ces fonds”(26). In een arrest van 14 mei 1991 werd een afgescheiden karakter aangenomen van rubriekrekeningen geopend in eigen naam door een fiscaal adviseur voor rekening van zijn buitenlandse cliënten. Niettegenstaande het optreden in eigen naam wordt de adviseur beschouwd als een lasthebber van de buitenlandse vennootschappen: „que si le mandataire était titulaire de comptes à rubrique, ceux-ci, en réalité, fonctionnaient, au nom de personnes distinctes du titulaire et que les sommes inscrites au solde de chacun des comptes à rubriques revenaient à chacune des sociétés”. De bank vermocht derhalve niet over te gaan

(23) Voorz. Kh. Antwerpen, 14 september 1984, *onuitgeg.*

(24) Voorz. Kh. Antwerpen, 16 mei 1990, *onuitgeg.*

(25) Cass. fr., 20 april 1983, *Bull. civ.*, 1983, I, nr. 127.

(26) Cass. fr., 19 februari 1985, *Bull. civ.*, I, 64, nr. 68, *D.*, 1985, I.R., 319.

tot compensatie met een schuldvordering op de rekeninghouder (en zulks niettegenstaande een „lettre de fusion” van de privé- en de rubriekrekeningen)(27).

9. Ook in *Nederland* lijkt het afgescheiden karakter van kwaliteitsrekening door de rechtspraak te zijn erkend. Hiervoor kan gewezen worden op een arrest van de Hoge Raad van 3 februari 1984. Een notaris die belast is met de verkoop van een onroerend goed, ontvangt de koopsom op een te zijnen name staande bankrekening teneinde dit bedrag af te dragen aan de verkoper. De Hoge Raad is van oordeel dat door de storting op die rekening, het geld is gaan deel uitmaken van het vermogen van de notaris en derhalve door diens privé-schuldeisers kan worden in beslag genomen. De oplossing zou echter anders geweest zijn indien het geld gestort was op een afzonderlijke rekening ten name van de notaris met vermelding van diens hoedanigheid van opdrachtnemer van de verkoper(28). Dit toepassingsgeval wordt door de rechtsleer uitgebreid met betrekking tot eenieder die ten behoeve van een ander een kwaliteitsrekening houdt. Het gaat hierbij dan om een toepassingsvorm van eigendom ten titel van beheer in die zin dat de rekeninghouder rechthebbende is van de vordering op de bank en de belanghebbende moet beschouwd worden als „economische eigenaar”. Deze „economisch gerechtigde” bekleedt dan de positie van separatist die de schuldeisers van de rekeninghouder terzijde stelt(29). In de rechtsleer wordt de kwaliteitsrekening geanalyseerd als een geval van fiduciaire overdracht ten titel van beheer. Getransponeerd op het geval waarover de Hoge Raad te oordelen kreeg, betekent dit dat de notaris rechthebbende is met betrekking tot de vordering op de bank en dat de koper beschouwd moet worden als „economische” eigenaar met betrekking tot die vordering(30).

10. In Duitsland wordt een fiduciaire verhouding (*Vollrechtstreuhand*) in beginsel eveneens als een verbintenisrechtelijke verhouding bestempeld. Dit uitgangspunt staat er echter niet aan in de weg dat bij

(27) Cass.fr., 14 mei 1991, *Bull. civ.*, 1991, IV, 116, nr. 161, *D.*, 1993, somm., 56.

(28) Hoge raad, 3 februari 1984, *NJ*, 1984, nr. 752 met conclusie Advocaat-Generaal FRANX en met noot W.M.K.

(29) C.A. UNIKEN VENEMA en S.E. EISMA, *Eigendom ten titel van beheer naar komend recht*, Zwolle, 1990, 197-209; S.E. EISMA, „Trustachtige figuren in Nederland”, *T.P.R.*, 1992 (1059), 1072-1078, nr. 19; W.G. HUIJGEN, *Economische eigendom*, Zwolle, 1995, 64. Zie ook: Ph. A.N. HOUWING, „Het afscheiden en individualiseren van vermogensbestanddelen ten behoeve van bepaalde crediteuren of groepen van crediteuren”, in *Geschriften van Houwing*, Deventer, 1972, (275), 325 e.v.

(30) UNIKEN VENEMA, C.A. en EISMA, S.E., *o.c.*, 196 e.v.

fiduciare eigendom tot beheer (*Uneigennützige Treuhand*) onder bepaalde voorwaarden aan de *Treugeber* een zakenrechtelijke aanspraak kan worden gegeven op het trustvermogen (*Treugut*). Dit is met name het geval voor het *Treuhandkonto*(31). Indien schuldeisers van de rekeninghouder (*Treuhänder*) beslag leggen op het rekeningtegoed, dan zal de „economische gerechtigde” hiertegen op grond van § 771 Z.P.O. (te vergelijken met art. 1514 Ger.W.) in verzet kunnen komen. Ook ingeval van faillissement van de rekeninghouder kan de economische gerechtigde zijn aanspraken op het rekeningtegoed doen gelden(32).

De erkenning van deze separatistenpositie is onderworpen aan het openbaarheidsprincipe (*Offenkundigkeitsprinzip*)(33). Hiermee wordt bedoeld dat het „kwalitatief” karakter van de rekening op voldoende wijze moet zijn veruitwendigd. Het vervuld zijn van deze voorwaarde wordt op coulante wijze aangenomen voor de zgn. derdenrekeningen van beoefenaren van diverse vrije beroepen. Eenieder hoort te weten dat de gelden op een dergelijke rekening niet aan de rekeninghouder toebehoren, maar aan diens cliënten.

De rechtspraak stelt zoals gezegd geen al te zware eisen aan het openbaarheidsprincipe. Een penningmeester opent met machtiging van de vereniging een rekening op zijn naam. Een schuldeiser van de penningmeester legt beslag op de rekening. De vereniging komt met succes in verzet tegen dit beslag, nu de rekening met instemming van de vereniging werd geopend en het gebruik ervan uitsluitend verband hield met het leven van de vereniging(34). Dit afgescheiden karakter moet in de praktijk ook gerespecteerd worden. Een verzet krachtens § 771 ZPO door een cliënt tegen het beslag door een

(31) Een species hiervan is het *Anderkonto* dat bestemd is voor de beoefenaars van vrije beroepen en waarvan de modaliteiten nader worden geregeld in specifieke bankvoorwaarden (AGBG).

(32) Zie hierover o.m.: H. COING, „Bemerkungen zum Treuhandkonto im Deutschen Recht”, in *Liber amicorum E.J. Cohn*, Heidelberg, 1975, 23-29; Id., „Zum Geldherausgabeanpruch gegenüber dem Treuhänder”, *JZ*, 1970, 245-247; C.W. CANARIS, „Inhaberschaft und Verfügungsbefugnis bei Bankkonten”, *NJW*, 1973 (825), 830-833; L. ROSENBERG e.a., *Zwangsvollstreckungsrecht*, München, 1987, § 41, 503 e.v.

(33) Een wettelijk aanknopingspunt voor deze benadering van *kwaliteitsrekeningen in het Duitse recht levert § 392, lid 2 HGB* betreffende de commissie-overeenkomst. Luidens deze bepaling gelden de schuldvorderingen die de commissionair heeft op derden als schuldvorderingen van de committent, zowel in hun interne verhouding als in de verhouding tot schuldeisers van de commissionair. Deze bepaling wordt verklaard aan de hand van het genoemde *Offenkundigkeitsprinzip*: hoezeer hij ook optreedt in eigen naam, eenieder dient te weten dat een commissionair optreedt voor anders rekening en dat de activa die worden verkregen uit die transacties aan zijn committent toebehoren. Zie hierover: C.W. CANARIS, „Die Verdinglichung obligatorische Rechte”, *Festschrift W. Flume*, Keulen, 1978, (371), 405 e.v.

(34) BGH, 7 april 1959, *NJW*, 1959, 1223.

schuldeiser van een advocaat op diens kantoorrekening werd afge-
wezen nu de rekening ook voor privé-doeleinden werd bestemd(35).
Schuldeisers van de economische eigenaar kunnen geen beslag leggen
op de kwaliteitsrekening. Zij kunnen enkel beslag leggen op de
rechtsverhouding tussen de economische eigenaar en de rekening-
houder(36).

E. JURIDISCHE GRONDSLAG

11. De talrijke nuttige praktische toepassingen gevoegd bij de lering
die kan getrokken worden uit de ontwikkelingen in de ons omringende
landen, zouden moeten volstaan om ook bij ons tot de erkenning van
de kwaliteitsrekening te besluiten. De kwaliteitsrekening beantwoordt
immers onmiskenbaar aan een behoefte van het rechtsverkeer en het
lijkt erop dat deze nood steeds groeit. Is het dan niet de taak van
rechtsleer en rechtspraak om in die behoefte te voorzien en op deze
wijze bij te dragen tot de rechtsontwikkeling? Hierbij moet men er
niet voor terugdeinzen om de mogelijkheden van ons rechtstelsel tot
het uiterste op de proef te stellen.

De beginselen die aan de artikelen art. 7 en 8 Hyp.W. ten grondslag
liggen, worden niet ondermijnd wanneer men in het specifieke geval
van de kwaliteitsrekening een „trustachtige” verhouding erkent. Het
is de partijen immers niet te doen om het verwerven van een sterkere
zekerheidspositie door een oneigenlijk gebruik van het eigendoms-
recht. Wanneer het onmiskenbaar zo is dat zuinig moet worden omge-
sprongen met het toekennen van separatistenposities, dan kan een
grotere inschikkelijkheid worden aan de dag gelegd wanneer de
fiduciaire overdracht niet strekt tot zekerheid, maar tot beheer. De
erkenning van de aanspraken van de economische eigenaar beant-
woordt ook aan het billijkheidsgevoel: de gelden op de rekening
komen hem immers toe. Dat deze tegoeden dan onttrokken worden
aan de schuldeisers van de rekeninghouder is niet onredelijk. Deze
tegoeden bevinden zich immers enkel maar „toevallig” in het ver-
mogen van hun debiteur (de juridische eigenaar), zonder dat daarte-
genover enige last of verplichting op diens vermogen werd gelegd.
Verder konden deze schuldeisers ook niet de mogelijkheid hebben
verdisconteerd om op deze activa hun verhaalsrecht te laten gel-

(35) BGH 16 december 1970, *NJW*, 1971, 559.

(36) BGH, 5 november 1953, *JZ*, 1954, 438 met noot RAISER.

den(37). Het honoreren van de aanspraken van de economisch gerechtigde doorkruist m.a.w. geenszins hun verwachtingspatroon. Kortom er is geen sprake van wetsontduiking, noch van enig ongeoorloofd omzeilen van de paritas-regel.

12. Mocht deze verantwoording niet volstaan, dan kan men nog steeds een greep doen in de juridische gereedschapskist. Een juridische fundering voor het afgescheiden karakter van de kwaliteitsrekening kan worden gezocht in de figuur van de middellijke of onrechtstreekse vertegenwoordiging of in de overeenkomst van oneigenlijke bewaargeving.

De verwantschap met de positie van de middellijke of onrechtstreekse vertegenwoordiger is inderdaad aantrekkelijk(38). Hoezeer een commissionair ook optreedt in eigen naam, zakenrechtelijk vindt een rechtstreekse toerekening plaats aan de committent. Waar het op aankomt is dat de tussenpersoon „openlijk” optreedt voor rekening van een derde.

Ook de bewaargeving kan voor een juridische onderbouwing zorgen. De bewaargever blijft eigenaar van de gedeponeerde gelden waarvan de bewaarnemer slechts de detentie heeft(39). Indien de gelden ook afgescheiden werden gehouden en niet werden vermengd met gelden van andere oorsprong, blijft een revindicatie mogelijk.

F. GEVOLGEN

13. De rekeninghouder geldt in de verhouding tot de bank als enige gerechtigde. Alleen de rekeninghouder is bevoegd om over het rekeningtegoed te beschikken.

De „economisch gerechtigde” heeft op de rekeninghouder in beginsel enkel een persoonlijke vordering tot betaling van de voor hem bestemde tegoeden. De figuur van de kwaliteitsrekening strekt er nu toe om aan de economisch gerechtigde een meer afdoende bescherming te geven ten aanzien van crediteuren van de rekeninghouder. Hierbij dient geen onderscheid gemaakt te worden naargelang het gaat om een specifieke rekening, dan wel om een algemene rekening, b.v. een

(37) Deze verantwoording is overigens ook terug te vinden in Cass.fr., 19 februari 1985, *gecit.*

(38) M.E. STORME, *o.c.*, 426-427, nr. 15. Zie ook: Ph. A.N. HOUWING, *o.c.*, 325 e.v.

(39) Over de bewaargeving van geldsommen nader: DE PAGE, *Traité*, V, nr. 263 e.v.; R. VANDEPUTTE, *Overeenkomsten*, in *Beginselen van Belgisch Privaatrecht*, X, 1981, 247 e.v.; W. VAN CAUWELAERT, *Bewaargeving en sekwester*, 1982, 96 e.v.. Voor Nederland: J. HOUTAPPEL, „Bewaring van een saldogoed”, *W.P.N.R.*, 1985, nr. 5750.

rekening van een advocaat ten behoeve van alle cliënten gezamenlijk(40).

Een dergelijke externe werking van de fiduciaire verhouding kan worden toegekend wanneer bij de te naamstelling duidelijk wordt aangegeven dat de rekening wordt geopend in een bepaalde kwaliteit. Dit afgescheiden karakter moet dan alleszins worden aanvaard wanneer het aanhouden van zo'n kwaliteitsrekening inherent is aan de beroepswerkzaamheden van de rekeninghouder. Verder moet de eis worden gesteld dat de bestemming van de rekening in de praktijk ook wordt gerespecteerd.

14. Hoe dient de situatie zich aan wanneer door privé-schuldeisers van de rekeninghouder derdenbeslag wordt gelegd? In dat geval zal de bank alle tegoeden blokkeren, ook deze op de kwaliteitsrekening. De bank mag dit beslag beschouwen als een beslag ten laste van de rekeninghouder. In de regel heeft de bank immers onvoldoende inblikrecht in de preciese verhouding die tussen de rekeninghouder en de belanghebbende(n) bestaat. Verbintenisrechtelijk kent de bank immers enkel de rekeninghouder. Het zal derhalve aan de belanghebbende zijn om in geval van beslag tot revindicatie over te gaan. Indien hij slaagt in de bewijslast ter zake, wordt het tegoed aan het verhaalsrecht van de schuldeisers onttrokken. Is het saldo van de kwaliteitsrekening ontoereikend om al de vorderingen van de belanghebbenden te voldoen, dan vindt tussen hen een pondspondsgewijze verdeling plaats(41).

Indien de bijzondere bestemming van de rekening in de verhouding tot de bank bovendien conventioneel werd vastgelegd, dan zal de bank in haar verklaring van derde-beslagene hiervan melding maken en daarnaar handelen. Aldus zal bij uitvoerend beslag op een carpa-rekening van een advocaat, de bank de vrijgave van de op de rekening geboekte tegoeden weigeren op grond van de met de advocaat gesloten overeenkomst(42).

15. Wat is de positie van een bijzondere schuldeiser van de rekeninghouder, nl. de bank? Zal de bank terzake van een schuldvordering op

(40) UNIKEN VENEMA, C.A. en EISMA, S.E., *o.c.*, Zwolle, 1990, 207 e.v.: „de individuele vorderingen van de cliënten ten opzichte van de advocaat gaan gepaard met een medeïgendomsrecht dat betrekking heeft op de economische eigendom die aan de cliënten toebehoort met betrekking tot de kwaliteitsrekening”.

(41) Cfr. art. 10, K.B. nr. 62, 10 november 1967.

(42) L. LANOYE, *o.c.*, 428, nr. 22. In gelijke zin voor het beslag op een „escrow”-rekening: A.M. STRANART, *o.c.*, 1325, nr. 74.

de rekeninghouder mogen een beroep doen op schuldvergelijk met het tegoed op de kwaliteitsrekening?

Indien de bank op de hoogte is van de bijzondere bestemming van de rekening mag zij niet overgaan tot compensatie. Houdt de tegenvordering verband met de kwaliteitsrekening, dan blijft schuldvergelijking mogelijk. Compensatie met een schuldvordering op de rekeninghouder is echter onbeperkt toegestaan wanneer de kwalitatieve aard niet ondubbelzinnig blijkt en/of dit afgescheiden karakter door de rekeninghouder niet werd gerespecteerd(43).

Gaat het om een specifieke kwaliteitsrekening, dan moet worden aangenomen dat de bank een schuldvordering die zij heeft op de economisch gerechtigde, kan verrekenen met een tegoed op de kwaliteitsrekening(44).

16. Wat zijn de gevolgen voor de economisch gerechtigde indien de rekeninghouder de schuldvordering op de bank heeft overgedragen of in pand gegeven? Aangezien de rekeninghouder de beschikkingsbevoegdheid op de rekening heeft, kan hij tegoeden ervan overschrijven op een andere rekening, net zoals hij de rekening kan overdragen of inpandgeven aan een derde. De cessie of de inpandgeving komt echter niet geldig tot stand wanneer de cessionaris of de pandhouder op de hoogte waren (of dienden te zijn) van het kwalitatief karakter van de rekening(45).

Hetzelfde geldt in beginsel wanneer de bijzondere bestemming tevens conventioneel werd vastgelegd in de verhouding tot de bank. Een conventioneel verbod van overdracht heeft in de regel geen externe werking. De modaliteiten van de overeenkomst kunnen echter van die aard zijn dat een conventionele onbeschikbaarheid wordt gecreëerd waarmee ook derden dienen rekening te houden. Dit zal bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de overeenkomst bepaalt onder welke modaliteiten en aan welke personen de bank dient te betalen. De schuldeisers en de rechtsopvolgers van de rekeninghouder zullen de rechts-

(43) Zie bijv.: Brussel, 16 april 1987, *J.T.*, 1987, 575; Antwerpen, 20 april 1993, *Rev. Not. B.*, 1993, 454; Trib. Comm. Parijs, 1 oktober 1992, *J.C.P.*, 1993, II, 22005 bevestigd door Parijs, 22 september 1994, *J.C.P.*, 1995, II, 22427: de compensatie is geoorloofd wanneer de bank onvoldoende op de hoogte was van de fiduciaire verhouding.

(44) Dit wordt aangenomen naar Duits recht. Indien met afwijkt van de formele compensatievoorwaarden ten nadele van de bank (nl. tegenvordering op de rekeninghouder), dan moet die afwijking ook in haar voordeel kunnen gelden (nl. tegenvordering op de economische eigenaar): C.W. CANARIS, *o.c.*, *NJW*, 1973, 832.

(45) Op die situatie past het leerstuk der derde-medeplichtigheid.

verhouding van hun debiteur tot de bank moeten nemen zoals zij die aantreffen ten tijde van het beslag.

17. Tenslotte rijst de vraag naar de positie van de schuldeisers van de economisch gerechtigde. Eerder verdedigde ik de opvatting dat, nu de tegoeden op de kwaliteitsrekening in het vermogen vallen van de belanghebbenden, het mogelijk moet zijn dat die tegoeden door hun crediteuren worden in beslag genomen. Een dergelijk beslag zal dan gelegd worden onder de bank lastens de rekeninghouder in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger, bewaarnemer, c.q. fiduciarius. Hiertegen kan men opwerpen dat aan een dergelijke verregaande bescherming geen behoefte bestaat, nu deze schuldeisers kunnen volstaan door beslag te leggen in handen van de rekeninghouder op de schuldvordering die de economisch gerechtigde op hem heeft(46). Verder moet inderdaad gewezen worden op praktische bezwaren wanneer het gaat om een algemene kwaliteitsrekening. De bankier derde-beslagene zal in de onmogelijkheid verkeren om het aandeel te kunnen bepalen dat aan de economische eigenaar toekomt. Een wettelijke vingerwijzing in die zin kan trouwens gelezen worden in art. 9, eerste lid KB nr. 62.

Om die redenen verdient het de voorkeur om de mogelijkheid van een dergelijk beslag te beperken tot de hypothese van een specifieke kwaliteitsrekening(47).

18. Nog een toemaatje. Wat indien in het gegeven voorbeeld van de penningmeester van een vereniging, die penningmeester gelden van de vereniging ontvreemdt en onderbrengt op een daartoe geopende rekening. Kan in een dergelijk geval de vereniging aanspraak maken op die gelden? Aangezien de kwaliteitsrekening hier resoluut werd beschouwd als een door onze rechtsorde erkende trustvorm, moeten ook in een dergelijk geval de aanspraken van de economische eigenaar worden gehonoreerd. Het strafrecht wijst overigens de weg(48).

(46) Zie: BGH, 5 november 1953, *JZ*, 1954, 438: het verlenen van de externe werking ten gunste van schuldeisers van de economisch gerechtigde is ongewenst wanneer daaraan geen daadwerkelijke behoefte bestaat.

(47) Hiervoor kan ook steun gevonden worden in Cass., 11 mei 1995, *R.W.*, 1995-96, 745: een schuldeiser mag beslag leggen op de goederen (i.c. bankrekeningen) die slechts in schijn aan een derde toebehoren.

(48) E. DIRIX, „De verbeurdverklaring met toewijzing aan de benadeelde”, in *Om deze redenen*, Gent, 1994, (185), 191, nr. 8 e.v. Zie ook: C. DE WULF, o.c., 96 e.v.

§ 5. Besluit

19. In deze bijdrage werd gepoogd aan te tonen dat de kwaliteitsrekening als een trustachtige rechtsfiguur door onze rechtsorde wordt erkend en alleszins moet worden erkend. Hiertoe werd o.m. gewezen op de evolutie in de ons omringende landen, waar men vanuit dezelfde uitgangspunten eveneens tot dit resultaat is gekomen.

De invoering in onze rechtsorde van fiduciaire verhoudingen kan overigens best op pragmatische wijze gebeuren⁽⁴⁹⁾. Telkens dient te worden nagegaan of een dergelijke verhouding aan een reële behoefte beantwoordt en of de erkenning ervan niet tot ongewenste dogmatische en praktische gevolgen aanleiding geeft. Dit is ongetwijfeld het geval voor de kwaliteitsrekening. Bovendien gaat het hier om een fiduciaire verhouding tot beheer, zodat de erkenning ervan vanuit de „paritas”-regel op minder bezwaren stuit. De kwaliteitsrekening is dan wellicht het „Trojaanse paard” waarmee de trustfiguur in ons rechtsorde ingang vindt.

(49) Van deze benadering getuigt overigens ook de wijze waarop in ons land diverse gevallen van fiduciaire eigendom tot zekerheid werden erkend (supra nr. 1).

SOMMAIRE

LES COMPTES BANCAIRES RUBRIQUÉS ET QUALITATIFS

Le fait qu'un compte en banque est affecté à un usage déterminé ou que les sommes sur ce compte sont destinées à un tiers, ne donne, en principe, à ce tiers aucune créance contre la banque, ni un droit réel sur le solde du compte. Les sommes demeurent dans le patrimoine du titulaire du compte, de sorte que les créanciers de celui-ci peuvent pratiquer une saisie-arrêt entre les mains de la banque.

Si le titulaire du compte est certes le propriétaire „juridique” du compte, le tiers-bénéficiaire peut néanmoins être considéré comme le propriétaire „économique”. Ce propriétaire économique n'est pas protégé contre les poursuites des créanciers du titulaire du compte. Les relations fiduciaires donnent en effet uniquement lieu à une relation personnelle, obligatoire entre le fiduciaire et le fiduciaire.

L'auteur démontre qu'on peut aboutir à une protection plus efficace du bénéficiaire du compte. Ceci est le cas dans l'hypothèse où les sommes sont versées sur un compte „qualitatif”, c'est à dire un compte ouvert par le titulaire dans un qualité particulière. Dans ce cas, les sommes qui figurent sur le compte n'entrent pas dans le patrimoine du titulaire du compte, à condition que la destination particulière du compte soit suffisamment reconnaissable et que cette destination soit également respectée dans la pratique.

ZUSAMMENFASSUNG

DAS KONTO QUALITATE QU

Die Tatsache daß Gelder auf einem gewissen Konto für eine gewisse dritte Person bestimmt sind, verleiht diesem Dritten keinerlei sachlichen Anspruch auf dieses Guthaben.

Die Gelder bleiben im Vermögen des Kontoinhabers und können auch weiter von dessen Gläubiger gepfändet werden, bzw. auf sie vollstreckt werden.

Es ist also unumstritten daß der Kontoinhaber der einzige juristische Eigentümer ist obwohl der Dritte wohl der sogenannte ökonomische Eigentümer ist.

Eine derartige Trennung der Rechte konstituiert aber nur ein rein verträgliches Verhältnis und erwidert die Ansprüchen des Gläubigers des Kontoinhabers wohl nicht.

Im Artikel wird jedoch gezeigt daß es doch eine Lösung gibt und zwar falls die Gelder überwiesen werden auf ein sogenanntes Konto qualitate qua, d.h. ein Konto das gehalten wird in einer gewissen Rolle des Inhabers, z.B. das Anderskonto eines Notars oder Rechtsanwaltes für Gelder von dem oder für den Mandanten.

In diesen Fällen bleiben die Gelder außerhalb des Vermögens des Kontoinhabers.

Dieses Trust-ähnliches Verhältnis kann aber nur anerkannt werden unter der Voraussetzung daß das Konto in der Tat auch getrennt bleibt vom eigentlichen Vermögen des Inhabers und der sich so benimmt.

SUMMARY

QUALIFIED ACCOUNTS

The fact that amounts available on a bank account are intended for a specific third party does not give the latter any claim to ownership of that amount. The monies in question remain part of the account holder's property, so that his creditors may continue to distrain these amounts.

Although the account holder undoubtedly is legally the owner of the account, the third party beneficiary in question can be designated as the economic owner. However, this type of division of property rights only gives rise to mutual obligations, and affords no protections against the recovery rights of the account holder's creditors.

The author demonstrates that it is possible to protect the third party whenever the amounts in question are paid to a so-called „qualified account”, i.e. an account in respect of which it is clearly indicated that it has been opened, and is being maintained, by its holder for a definite purpose. Examples of this could be an account opened by a barrister or notary public for those monies which he receives for the account of his clients. In such cases, the amounts available on the account do not form part of the account holder's property. This kind of trust relationship could be recognised, subject to the separate nature of the account is also respected in practice.

RESUMEN

LAS CUENTAS BANCARIAS CLASIFICADAS Y CUALIFICADAS

El hecho que una cuenta bancaria esté reservada a un uso determinado o que las sumas sobre esa cuenta esten destinadas a un tercero no confiere, en principio, a ese tercero ningún crédito con el banco ni un derecho real sobre el saldo de la cuenta. Las sumas permanecen en el patrimonio del titular de la cuenta, de manera que sus acreedores pueden practicar un embargo en la cuenta bancaria.

Si bien es cierto que el titular de la cuenta es el propietario „juridico” de la cuenta, el tercero-beneficiario puede, sin embargo, ser considerado como el propietario „economico”. Este propietario económico no está protegido frente a las acciones de los acreedores del titular de la cuenta. El hecho es que las relaciones fiduciarias dan únicamente lugar a una relacion personal, obligatoria entre el fideicomitente y el fiduciario.

El autor demuestra que se puede llegar a una protección más eficaz del beneficiario de la cuenta. Esto es el caso en el supuesto de que las sumas sean ingresadas en una cuenta „cualificada”, es decir una cuenta abierta por el titular en una calidad particular. En ese caso, las sumas que se encuentran en la cuenta no entran en el patrimonio de la cuenta, a condición que el destino particular de la cuenta sea suficientemente definido y que este destino también se respete en la práctica.